

„neocolonialism”, despre „societăți tehnocratice”, „dictaturi” etc. Toate acestea, însă, sînt indisolubil legate de alternativa (în curs de dizolvare) capitalism/socialism. Drept pentru care, se pune firese întrebarea — de vreme ce tot a avut loc o revoluție — în ce fel de tip de sistem social trăim? Răspunsurile date acestei întrebări au fost diferite, în cadrul sesiunii dezbaterile legate de această problemă fiind deosebit de animate. Încercînd depășirea abordării în termeni de societate capitalistă sau socialistă, sau avansat propuneri de a trata această problemă în termeni sociologici (și nu ideologici), de pildă, în termeni de „societate industrială” și „societate postindustrială”.

3. Dincolo de încercarea de abordare a unor probleme de principiu, cu adevărat importante și necesar a fi clarificate, în cadrul sesiunii au fost aduse în prim planul analizei fenomene și procese specifice tranziției din diferite domenii ale vieții economico-sociale actuale. Astfel, o atenție aparte a fost acordată modificărilor înregistrate în întreprinderea industrială în actuala etapă, exigențelor noi și sporile cărora trebuie să le răspundă, elementelor de factură socio-umană cu pondere substanțial crescută în noile condiții. Au fost evidențiate necesitatea elaborării unei viziuni pe termen lung, care să aibă în vedere corelarea tehnologiei cu gestionarea pe baze noi a pregătirii și utilizării forței de muncă, precum și cerința înfăptuirii unei veritabile revoluții manageriale, respectiv a unui complex și profund reviriment în domeniul managementului micro și macroeconomic și social, concretizat în proiectarea de noi sisteme de conducere și organizare, care să permită o funcționalitate, competitivitate și eficiență ridicate întreprinderilor și celorlalte componente ale sistemului social.

4. Satul și oamenii săi, noul regim al proprietății, agricultura și problemele cu care se confruntă au ocupat un spațiu important în derularea sesiunii, indiciu semnificativ al interesului acordat, pe bună dreptate, lumii rurale. În comunicări și pe parcursul dezbaterilor s-a insistat asupra ideii că esențialul pentru prosperitatea țării noastre este revirimentul neîntârziat al agriculturii, iar Legea Fondului funciar reflectă grăitor adevărata atitudine față de proprietate, ca și modul în care imaginaăm lumea satului (componentă de primă importanță nu numai a vieții economice, ci și spirituale a națiunii), evoluția, revitalizarea valorilor sale specifice. Depășind viziunile paseiste, nostalgice, patriarhale cu privire la sat și la viața lui, s-a evidențiat necesitatea grăbirii procesului de revigorare a comunității aproape sufletești dintre omul de la sat și munca lui cea de toate zilele. Redîndu-i adevărata demnitate, ajutîndu-l pe țăran să-și desfășoare activitatea după principii cu adevărat înnoitoare, nu vom face decît să-i creăm condițiile de care are nevoie pentru a-și desfășura, cu seriozitate și devoțiune, menirea.

5. În cadrul sesiunii și-au găsit reflectarea și alte numeroase probleme socio-umane specifice tranziției actuale. Este vorba despre acuta criză de locuințe din mediul urban, despre anomie și devianță, despre protecția socială (în condițiile manifestării șomajului manifest, liberalizării prețurilor, asigurării unei asistențe sociale minime etc.), despre modul de constituire a noi mentalități și comportamente profesionale, culturale, sociale. Complexitatea și amploarea manifestării lor reclamă studierea lor atentă, sociologul fiind chemat să joace un rol catalizator în înțelegerea și acțiunea practică, de intervenție.

Reuniunea desfășurată, în zilele de 21—22 februarie 1991, în Aula Academiei Române s-a înscris ca o certă contribuție la efortul general de cunoaștere a proceselor sociale specifice perioadei de tranziție din țara noastră, la încercarea de soluționare a unor probleme socio-umane caracteristice societății românești actuale.

Carmen Furtună

100 de ani de la înființarea Societății Românești de Arhitectură, București, 26 februarie—2 martie 1991

Manifestările organizate cu ocazia centenarului Societății Arhitecților Români au avut loc în perioada 26 februarie—2 martie 1991. Organizarea s-a făcut în colaborare cu Ministerul Culturii, Departamentul pentru Urbanism și Amenajarea Teritoriului, Primăria orașului București, Ministerul Tineretului și Sportului și ARCOM SA. Manifestările — diverse prin conținut — expoziții și comunicări (inclusiv dezbateri) — au avut ca scop, înfățișarea caracteristicilor arhitecturii românești în decursul unui secol. Comunicările au oferit prilejul unor analize retrospective a creației de arhitectură din România într-o multiplă condiționare: sistemul socio-politic, școala românească de arhitectură — cu amprenta curentelor la modă din diverse perioade, arhitecții străini care au lucrat în România. Diversitatea tematică a comunicărilor se poate explica și prin faptul că la manifestare au participat, pe de o parte

arhitecți reprezentând toate generațiile, precum și datorită faptului că aceștia au reprezentat o serie de țări europene.

Prezentarea acestei sesiuni științifice în paginile revistei „Sociologie Românească”, se justifică prin faptul că arhitectura constituie una din cele mai relevante mărturii ale dialecticii societății. Prin intermediul construcțiilor — care poartă amprenta creației arhitecților și inginerilor — societatea are posibilitatea să cunoască succesiunea factorilor economici, politici și socio-culturali.

În Prelegerile inaugurale ținute de acad. Grigore Ionescu — Președinte de onoare al Uniunii Arhitecților din România și dr. arh. Gheorghe Polizu — Secretar de Stat, Șeful Departamentului pentru Urbanism și Amenajarea Teritoriului, a fost relevată importanța socială a profesiei de arhitect.

În comunicarea *Rolul Societății Arhitecților Români în organizarea învățământului de arhitectură* (autor prof. dr. arh. Sanda Voiculescu — șef catedră Istoria arhitecturii) este relevat modul în care o organizație profesională s-a implicat în sistemul instituțional de formare a unor generații de arhitecți.

Referințele la personalitățile marcante ale arhitecturii au prilejuit expuneri interesante despre creația arhitecturală din România, realizată de arhitecți autohtoni și străini — în special arhitecți francezi. (*Arhitectura lui Grigore Cerchez în context european* — arh. asistent Florinel Radu; *Arhitecți francezi în România* — arh. lector univ. Mihai Opreanu; *Arhitecți străini în Societatea Arhitecților Români* — dr. arh. Petre Derer, director general al Direcției Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice). În aceste comunicări a fost subliniat drumul deschis în creația de arhitectură precum și semnificația arhitecturală a lucrărilor realizate. Considerăm că nu ar fi fost lipsită de interes nici semnalarea relevanței sociale a unor opere arhitecturale realizate în decursul timpului. Un asemenea demers s-ar constitui într-un argument în plus pentru conservarea a ceea ce este valoros în creația arhitecturală și de multe ori distrus sau nepus în evidență.

O serie de comunicări (*Cu privire la istoricul arhitecturii României în context european* — prof. dr. arh. Gheorghe Sebestyen; *Modele urbane medievale europene implantate în spațiul românesc* — arh. Teodor Gheorghiu; *Organizarea așezămintelor urbane și rurale în secolul al XVIII-lea și al XIX-lea în Țările Române* — dr. arh. Andrei Pănoiu) au adus în discuție vechimea, tradiția și relevanța modelelor românești de organizare a spațiilor urbane și rurale. Ipotezele formulate de autorii menționați depășesc granița arhitecturii, prezentând interes pentru multe profesii învecinate.

De un interes deosebit s-au bucurat comunicările despre: *Arhitectura Bucureștiului interbelic* — arh. Șerban Popescu Criveanu, consilier în Departamentul pentru Urbanism și Amenajarea Teritoriului; *Arhitectura bucureșteană la sfârșitul secolului al XIX-lea* — arh. Ștefan Mănculescu, Franța. Incursiunea în istorie a fost întreprinsă cu finețe și spirit critic. Modelele de urbanism și de construcții practicate în București, constituie repere semnificative în creația arhitecturală românească.

O expunere documentară asupra arhitecturii românești contemporane a fost făcută de conf. arh. Vasile Mitrea.

Din perspectivă sociologică ar fi prezentat interes sublinierea consecințelor pentru populație a acțiunii sistemului social, inclusiv în domeniul arhitecturii.

Comunicările cu privire la relația dintre arhitectură, ideologie și regimul politic (*Ideologie și arhitectură* — arh. Șerban Cantacuzino, secretar al Societății Regale de Arte Frumoase din Londra; *Arhitectura totalitară* — arh. asistent Florian Sauciu), deși se anunțau interesante prin problematică, au fost mai puțin convingătoare prin conținut.

Abordarea problemelor ideologice și politice s-a dovedit a fi un demers mai puțin inspirat.

La sala Dalles din București a fost organizată expoziția despre arhitectura românească din 1860 până în 1991. În cadrul expoziției au fost prezentate și rezultatele unor cercetări sociologice întreprinse în colaborare cu arhitecții din IPCT.

Trăilă Cernescu

Calitatea vieții — teorie și practică socială, Sesiunea științifică a Institutului de Cercetare a Calității Vieții, București, 13—14 decembrie 1991

Desfășurată timp de două zile (13—14 decembrie 1990) în plen în Aula Academiei Române și pe secțiuni, prima sesiune științifică anuală a Institutului de Cercetare a Calității